

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	52-654-01-64
Дата	04, 06 2026 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

13
12
X

ДО

Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

52-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2026 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Мартин Димитров
Борислав Ботанов
Наринел Чужанова
Андрей Иванов
Антонията Д. Ангелинска
Ивайло Мичев
Александър Сидяков
Тимо Попов
Симеон Трифанов
Василио Василев

Анна Богачова

Александра Сидеркова,

Юлия Иванова

Любен Иванов

Татяна Топанова

Зиминтер Кайзерова

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

(обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59 и 68 от 2006 г.; попр., бр. 76 от 2006 г.; изм., бр. 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г., бр. 62, 95, 98 и 105 от 2016 г., бр. 62, 92, 99 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 15 от 2018 г.; попр., бр. 16 от 2018 г.; изм., бр. 17, 30, 46, 53, 64, 77, 88, 98, 102 и 105 от 2018 г., бр. 12, 35, 83, 94 и 99 от 2019 г., бр. 26, 28, 51, 64, 69, 103 и 109 от 2020 г., бр. 12, 19, 21 и 77 от 2021 г., бр. 16, 18, 25, 51, 58 и 62 от 2022 г., бр. 8, 53, 66, 84, 85 и 106 от 2023 г., бр. 2, 16, 27, 66, 67, 70, 79 и 82 от 2024 г., бр. 25 от 2025 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2025 г. – бр. 48 от 2025 г.; изм., бр. 49, 54 и 100 от 2025 г. и бр. 16 и 27 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 6, ал. 5 думите “са за сметка на държавния бюджет, съответно бюджета на съдебната власт” се заменят с думите “се разпределят между държавния бюджет, съответно бюджета на съдебната власт и осигурените, както следва:

1. за 2026 г. - 98:2;
3. 2027 г. - 95:5;
4. 2028 г. - 86:14;
5. 2029 г. - 79:21;
6. 2030 г. - 72:28;
7. 2031 г. - 65:35;
8. от 2032 г. - 60:40.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В чл. 40, ал. 1, т. 1 от Закона за здравното осигуряване (обн., ДВ, бр. 70 от 1998 г.; изм., бр. 93 и 153 от 1998 г., бр. 62, 65, 67, 69, 110 и 113 от 1999 г., бр. 1 и 64 от 2000 г., бр. 41 от 2001 г., бр. 1, 54, 74, 107, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 50, 107 и 114 от 2003 г., бр. 28, 38, 49, 70, 85 и 111 от 2004 г., бр. 39, 45, 76, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17, 18, 30, 33, 34, 59, 80, 95 и 105 от 2006 г., бр. 11 от 2007 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 26 от 2007 г.; изм., бр. 31, 46, 53, 59, 97, 100 и 113 от 2007 г., бр. 37, 71 и 110 от 2008 г., бр. 35, 41, 42, 93, 99 и 101 от 2009 г., бр. 19, 26, 43, 49, 58, 59, 62, 96, 97, 98 и 100 от 2010 г., бр. 9, 60, 99 и 100 от 2011 г., бр. 38, 60, 94, 101 и 102 от 2012 г., бр. 4, 15, 20, 23 и 106 от 2013 г., бр. 1, 18, 35, 53, 54 и 107 от 2014 г., бр. 12, 48, 54, 61, 72, 79, 98 и 102 от 2015 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 20 от 2016 г.; изм., бр. 98 от 2016 г., бр. 85, 101 и 103 от 2017 г., бр. 7, 17, 30, 40, 77, 92, 102 и 105 от 2018 г., бр. 24, 99 и 101 от 2019 г., бр. 54, 67 и 103 от 2020 г., бр. 21 от 2021 г., бр. 18, 32 и 62 от 2022 г., бр. 8, 13, 64, 66, 82, 84 и 106 от 2023 г., бр. 13 и 16 от 2024 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2024 г. – бр. 36 от 2024 г.; изм., бр. 39 и 85 от 2024 г. и бр. 25, 27, 52, 64, 97 и 100 от 2025 г., бр. 16 от 2026 г.) се създава буква “д”:

“д) осигурителните вноски на лицата по чл. 4, ал. 2, 3 и 4 от Кодекса за социално осигуряване се разпределят между осигурителя и осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване;”

§ 3. В чл. 38, ал. 2 от Закона за държавния служител (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 25, 99 и 110 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24, 30 и 102 от 2006 г., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 43, 94 и 108 от 2008 г., бр. 35, 42, 74 и 103 от 2009 г., бр. 15, 46, 58 и 77 от 2010 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 2010 г. – бр. 91 от 2010 г.; изм., бр. 97 от 2010 г., бр. 1, 18 и 100 от 2011 г., бр. 15, 20, 38 и 82 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 14, 24, 54 и 98 от 2015 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2016 г. – бр. 38 от 2016 г.; изм., бр. 57, 81 и 105 от 2016 г., бр. 86 и 103 от 2017 г., бр. 7, 30, 38, 77 и 103 от 2018 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 23 от 2019 г.; изм., бр. 79 и 100 от 2019 г., бр. 13, 28, 44, 104, 107 и 109 от 2020 г. и бр. 84 и 85 от 2023 г., бр. 16 от 2026 г.) накрая се добавят думите “и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване”

§ 4. В чл. 183, ал. 1 от Закона за министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 53 от 2014 г.; изм., бр. 98 и 107 от 2014 г., бр. 14, 24, 56 и 61 от 2015 г., бр. 81, 97, 98 и 103 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 4 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 26 от 2017 г.; изм., бр. 58, 97 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 10 от 2018 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2018 г. – бр. 48 от 2018 г.; изм., бр. 55 и 77 от 2018 г., бр. 7, 17, 34 и 58 от 2019 г., бр. 60 и 85 от 2020 г., бр. 20 от 2021 г., бр. 22, 56 и 62 от 2022 г., бр. 48, 67 и 84 от 2023 г., бр.

18, 19, 33 и 70 от 2024 г. и бр. 52 и 100 от 2025 г., бр.17 от 2026г.) накрая се добавят думите “и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване”

§ 5. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023 г., бр. 18 и 67 от 2024 г. и бр. 6, 63, 65 и 87 от 2025 г., бр.17 от 2026г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 224, ал. 1 накрая се добавят думите “и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване”

2. В чл. 258а, ал. 5 накрая се добавят думите “и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване”

§ 6. В чл. 220 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (обн., ДВ, бр. 35 от 2009 г.; изм., бр. 74, 82, 93 и 99 от 2009 г., бр. 16, 88, 98 и 101 от 2010 г., бр. 23, 48, 99 и 100 от 2011 г., бр. 20, 33 и 38 от 2012 г., бр. 15, 66 и 68 от 2013 г., бр. 1 и 98 от 2014 г., бр. 14, 24, 61, 79 и 88 от 2015 г., бр. 13, 17, 50, 81, 98 и 103 от 2016 г., бр. 58, 85 и 103 от 2017 г., бр. 7, 77 и 98 от 2018 г., бр. 17, 42 и 94 от 2019 г., бр. 38, 69 и 109 от 2020 г., бр. 16, 23 и 25 от 2021 г., бр. 15 и 62 от 2022 г., бр. 14 и 84 от 2023 г., бр. 2, 38, 39 и 70 от 2024 г. и бр. 100 и 101 от 2025 г., бр.16 от 2026г.) накрая се добавят думите “и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване”.

§ 7. В чл. 77, ал. 1 от Закона за Държавна агенция “Национална сигурност” накрая се добавят думите “и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване”.

§ 8. В чл. 70, ал. 1 от Закона за Държавна агенция “Разузнаване” накрая се добавят думите “и на осигуреното лице в съотношение съгласно чл. 6, ал. 5 от Кодекса за социално осигуряване”.

ВНОСИТЕЛИ:

Марина Димитрова
Борислав Божидаров
Наталья Кочурова
Стефан Иванов
Иван Иванов

Александр Сидимб
Тимо Попов

Сергей Тимофеев
Василий Соснин

Анна Богаткова

Александр Сидоров

Илья Иванова

Любовь Иванова

Татьяна Попов

Антонина А. Антонец

Александр Клейменов

Мотиви
към законопроект за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване

С години се води публичен дебат за необходимостта държавните служители да започнат да плащат съответната част от осигурителните вноски, както това се случва в частния сектор. За целия този период няма нищо конкретно постигнато. Тази тема винаги се отлага и не се намират решения.

Към момента съществува неравнопоставеност между държавните служители, съответно на служителите в съдебната власт от една страна, и служителите по Кодекса на труда от друга, на база на заплащането на осигуровки - служителите по КТ заплащат част от осигуровките, докато осигуровките на държавните служители се заплащат изцяло от държавния бюджет. Със законопроекта се предлага плавно и поетапно, за период от шест/години, държавните служители да започнат да плащат лични осигурителни вноски. По този начин стандартното индексирание на заплащането в държавната администрация ще покрие плавния преход към споделено заплащане на осигурителни вноски.

Трансферът от държавния бюджет към фонд пенсии се очертава да бъде около 50% от всички разходи през следващите години, ако не бъдат направени реформи. Призивите за увеличаване на осигурителните вноски, които и без това са достатъчно високи, ще имат като сигурен ефект увеличаване на сивата икономика. При това положение, една от разумните реформи е държавните служители за период от шест години поетапно да започнат да плащат осигурителни вноски. Тази мярка ще направи пенсионния модел по-стабилен и по-предвидим.

Също така е важно да се изравнят условията и третирането на частния работодател с държавата като работодател. В досегашната система държавата като работодател има съществени предимства, които могат да изкривяват пазара на труда, като създават допълнителни стимули да бъде предпочитана държавата като работодател. Това следва да се коригира с цел равнопоставеност, а като страничен позитивен ефект, ще бъде преодолян дисбалансът в статистическите данни на НСИ за средната заплата - в публичния сектор данните не включват осигуровките, дължими от служителите.

Това е една от трудните реформи и по тази причина многократно е била предлагана и също толкова пъти отлагана. По тази причина със законопроекта се предлага плавен и поетапен подход в рамките на шест години.

ВНОСИТЕЛИ:

Мария Димитрова
Борислав Борисов
Василе Митранов
Владим Убачев
Иван Иванов

Александр Гринберг.
Тимо Попов

Константин Симеонов
Василий Васильев

Анна Богачева

Александр Сергеевич

Игорь Петров

Андрей Удальцов

Татьяна Попов

Александр А. Александров

Симон Клейменов

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА ЗА
СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	<p>Настоящата законодателна инициатива се основава на необходимостта от преодоляване на съществуващата неравнопоставеност при осигуряването на държавните служители, служителите в съдебната власт и лицата, работещи по трудово правоотношение, както и от предприемане на мерки за по-голяма устойчивост и предвидимост на осигурителната система. Към момента личните осигурителни вноски на държавните служители и на част от служителите в публичния сектор се поемат изцяло от държавния бюджет, докато работещите по Кодекса на труда участват лично в осигуряването си, което създава различно третиране на лицата според вида на правоотношението и поставя държавата като работодател в по-благоприятно положение спрямо частните работодатели. С предложените изменения се въвежда плавен и поэтапен преход към лично участие на държавните служители и служителите в съдебната власт в заплащането на осигурителните вноски, като шестгодишният срок цели да осигури предвидимост, социална поносимост и възможност промяната да бъде съобразена с обичайното индексирание на възнагражденията в публичния сектор. Мярката е насочена към изравняване на условията между публичния и частния сектор, ограничаване на изкривяванията на пазара на труда, подобряване на съпоставимостта на статистическите данни за възнагражденията и намаляване на натиска върху държавния бюджет и фондовете на общественото осигуряване. Очакваният резултат е по-справедлив, устойчив и прозрачен осигурителен модел, при който тежестта на осигуряването се разпределя</p>

Елементи на оценката	Аргументация
	по-балансирано, без да се допуска рязко намаляване на доходите чрез незабавно въвеждане на пълния размер на личните осигурителни вноски.
Заинтересовани групи	<ul style="list-style-type: none"> - Държавни служители по Закона за държавния служител - Държавни служители по специални закони - Административните органи и органите на съдебната власт - Националният осигурителен институт
Анализ на разходи и ползи	Не се предвиждат допълнителни разходи. Ползите са свързани с устойчивост на бюджета на държавното обществено осигуряване, и постигане на коректна статистика за средната работна заплата, на база на която се определя месечното възнаграждение в някои сектори.
Административна тежест и структурни промени	С промените не се създава административна тежест и не се налагат структурни промени
Въздействие върху нормативната база	Не се предвижда
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	<p>Предложението не засяга спазването на принципа на равенство съгласно българското законодателство и за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната.</p> <p>Не се очакват негативни въздействия на предложението върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.</p>

ВНОСИТЕЛИ:

Мария Димитрова
 Божидар Божидаров
 Надежда Цуцарова
 Иван Иванов
 Славко Мирчев
 Алена Янкова

Тимо Попов

Виктор Тимофеев

Василий Васильев

Анна Богданова

Александр Сидоров

Юлия Иванова

Любовь Иванова

Павел Попов

Александр А. Александров

Александр Александров